

อนุสาสนีปาฏิหาริย์แห่งองค์พ่อแม่ครูอาจารย์

หลวงพ่อกัณหา สุขกาโม

วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม ตำบลวังหมี่ อำเภอน้ำเขียว จ.นครราชสีมา

วันนี้เป็นวันพฤหัสบดีที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘ ของศาสนาพุทธ
คริสต์ศักราช ๒๐๒๕ ของศาสนาคริสต์ ฮิจเราะห์ศักราช ๑๔๔๖ ของศาสนาอิสลาม

การประพฤติการปฏิบัติธรรมให้พวกเรารู้ให้พวกเราเข้าใจ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบำเพ็ญพุทธบารมี ท่านเน้นที่ท่าน
เน้นที่เจตนาที่ตั้งใจ เพื่อเอาธรรมนำชีวิต เอาธรรมนำชีวิตรู้ มีความตั้งใจมีเจตนา
ไม่ไปตามผัสสะ ไม่ไปตามสิ่งแวดล้อม เอาธรรมเอาธรรมนำชีวิตรู้ที่กายวาจา
กิริยามารยาทอาชีพ เน้นที่ตัวขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อเป็นความดี
ที่บริสุทธิ์คุณ

เราทั้งหลายต้องพากันมารู้มาเข้าใจ เน้นมาที่ตัวเรานี่แหละ

การปฏิบัติถึงไม่มีต่อหน้าลับหลัง ไม่มีต่อหน้าอย่างหนึ่งลับหลังอย่างหนึ่ง
เป็นการปฏิบัติสม่ำเสมอทั้งต่อหน้าและลับหลังด้วยความตั้งใจตั้งเจตนา

การประพฤติการปฏิบัตินั้นถึงเป็นศีลเป็นสมาธิเป็นปัญญาที่บริสุทธิ์คุณ

“การธรรม” เรื่องความเคารพการะจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ ปัจจุบันเราต้องทำให้ดี ต้องตั้งใจตั้งใจเจตนา ต้องเคารพในสมมติสังขะ พระธรรมพระวินัย กาลเวลา ธรรมชาติ ที่เป็นใหญ่ของตัวของธรรมชาติเอง

เราต้องมีความเคารพการะ อย่างเราไม่ยอมให้มันเกิดมันแก่มันเจ็บมันตาย มันพลัดพรากอย่างนี้ เรียกว่าไม่เคารพไม่การะนะ นี่มันเป็นธรรมเป็นสภาวะธรรม

เราทั้งหลายต้องรู้จักเคารพการะ อย่าไปลิดรอนสิทธิ เช่นเราไม่ยอมให้เราแก่ เราเจ็บเราตายเราพลัดพรากหรือในสิ่งต่าง ๆ เราต้องรู้เข้าใจ เพราะทุกอย่างนั้น มันเป็นธรรมเป็นสภาวะธรรม

เราต้องเคารพการะ เพราะทุกอย่างจะได้เป็นใหญ่ของตัวธรรมชาติเอง

พระพุทธเจ้าเป็นผู้ที่เคารพในธรรมในสภาวะธรรม บุคคลที่ไม่มีความเคารพ ไม่มีการะเป็นบุคคลที่หยาบ หยาบกระด้าง หยาบคาย เป็นบุคคลไม่ละอายต่อบาป เกรงกลัวต่อบาป เป็นบุคคลที่ไม่อยู่ในธรรมในปัจจุบันธรรม เป็นผู้เอาความหลง นำชีวิต เอานิติบุคคลตัวตนนำชีวิต

พระธรรมพระวินัยสิกขาบทน้อยใหญ่ พวกเราทั้งหลายต้องเคารพการะ เพื่อประโยชน์ตนเองทั้งเพื่อประโยชน์มหาชน

เราดูอย่างองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ ท่านเสียสละ เอาธรรมนำชีวิต เอาธรรมนำชีวิต

เราจะเห็นทางประวัติศาสตร์ชัดเจน ท่านกลับไปกรุงกบิลพัสดุ์เพื่อโปรดพระบิดามารดา โปรดญาติ โปรดประชาชน โปรดมหาชน ท่านไม่ได้ดำรงตัวสำคัญตนถึงเวลาเช้าท่านก็ออกภิกขาจารบิณฑบาต เพื่ออ่อนน้อมถ่อมตนต่อประชาชน

ออกบิณฑบาตมีฐานะอย่างเดียวกับคนขอทาน ท่านไม่ถืออภิสิทธิ์ว่าท่านเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

พระบิดามารดากราบเรียนถวายท่านว่าไม่ต้องบิณฑบาตภิกขาจาร

ท่านตรัสกับพระบิดามารดาว่า นี่เป็นประเพณีที่เสียสละ ยกเลิกนิติบุคคลตัวตน ยกเลิกวัฏฏสงสารเพื่อเอารธรรมนำชีวิต เป็นเครื่องหมายของผู้ที่เสียสละ ไม่เอาอะไร ไม่มีอะไร ไม่เป็นอะไร ยกเลิกนิติบุคคลตัวตน ไม่มีอะไรที่จะหลงเหลืออยู่ที่สำคัญ มันหมายความว่าเราดีกว่าเค้า เราเก่งกว่าเค้า เรารวยกว่าเค้า เรามีเพาเวอร์มากกว่าเค้า ไม่ถือชาติชั้นวรรณะ ญาติวงศ์ตระกูล

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านมาตรัสรู้ก็เพื่อยกเลิกชาติชั้นวรรณะ ยกเลิกชาติวงศ์ตระกูล จึงจะถึงความบริสุทธิ์คุณ กรุณาธิคุณ ปัญญาธิคุณ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสกับพระบิดามารดาว่านี่เป็นประเพณีเป็นบริสุทธิ์คุณ เพื่อพุทธะเพื่อปัญญาบริสุทธิ์คุณ

เราทั้งหลาย เราพากันจับเอาหลักการ เอาอุดมการณ์อุดมธรรม

เราทั้งหลายจะต้องมีโมเดลเป็นตัวอย่างเป็นตัวอย่าง เราทั้งหลายจะได้เข้าถึงการธรรมทั้งต่อหน้าและลับหลัง ถ้าไม่อย่างนั้นเราทั้งหลายจะเข้าถึงความสงบไม่ได้ เข้าถึงปัญญาไม่ได้ ถ้าเราไม่มีความเคารพในธรรมในสภาวะธรรม

ให้เข้าใจนะ ถือว่าเราไม่ลงใจให้พระพุทธเจ้า ให้พระธรรม ให้พระอริยสงฆ์ หัวใจอย่างนี้มันหัวใจเป็นนิติบุคคลตัวตน หัวใจยังมีครอบคร้ว หัวใจยังมีผิวมีเมียบ หัวใจยังเป็นวิญญูสงสาร

การเข้าถึงธรรมะ มันต้องเข้าถึงทั้งกายวาจาภิรียมารยาททั้งใจ

พระธรรมพระวินัยที่เป็นสมมติสัจจะถึงเป็นอุปกรณ์เป็นกรรมกรแห่งการ ประพฤติการปฏิบัติ ถึงจะหยุดสัญญาตญาณถึงจะหยุดวิญญูสงสาร ด้วยความเคารพ ในธรรมในสภาวะธรรม ไม่มีการประพฤติการปฏิบัติเพื่อเอาโลกธรรมนำชีวิต

การประพฤติการปฏิบัติที่มีความเคารพในธรรมในสภาวะธรรม ถึงจะหยุด วิญญูสงสารได้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบอกภิกษุทั้งหลายว่า เธอทั้งหลาย จงประพฤติพรหมจรรย์เถิด

พรหมจรรย์นั้นหมายถึงพระธรรมพระวินัย ศึกษาบทธน้อยใหญ่

เราต้องเคารพ เราต้องคารวะ ต้องตั้งใจตั้งเจตนา มีปิตีมีความสุขมีเอกัคคตา ในการประพฤติการปฏิบัติ

เรามีตาก็ต้องมีปัญญา เรามีหูก็ต้องมีปัญญา มีจมูกก็ต้องมีปัญญา มีลิ้นก็ต้อง มีปัญญา เรามีร่างกายก็ต้องมีปัญญา เรามีใจก็ต้องมีปัญญา เป็นผู้ไม่ประมาท ไม่เพเลิดเพลิน มีความเคารพมีคารวะในธรรม

อย่าไปคิดว่าไม่เป็นไร ความคิดว่าไม่เป็นไรนี้แหละคือความประมาท ความประมาทนี้แหละคือศีลขาดศีลต่างศีลพร้อย

เราอย่าไปคิดว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว
เราอย่าไปคิดว่าพระอรหันต์ชีณาสพทั้งหลายละธาตุละขันธพระนิพพานแล้ว

ให้พวกเราทั้งหลายรู้ทางวิทยาศาสตร์รู้ทางธรรมะนะ

ความถูกต้องนั้นยังไม่ได้ตาย ความไม่ถูกต้องนั้นก็ยังไม่ตาย ทุกอย่างนะ
มันมีอยู่ ให้เรารู้เข้าใจ เราทั้งหลายจะได้เข้าถึงธรรมเข้าถึงสภาวะธรรม

ที่พระอานนท์ทูลถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้า
เสด็จดับขันธสู่ปรินิพพานไปแล้ว จะให้เคารพคารวะใครนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสว่า พระธรรมพระวินัยสิกขาบท
น้อยใหญ่ที่มาหยุดความไม่ถูกต้อง ทำตามความถูกต้อง นั่นแหละคือองค์สมเด็จพระ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ให้พระอานนท์เข้าใจนะ ความถูกต้องนั้นไม่ได้นิพพานนะ ธาตุชั้นธายตนะ
ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเท่านั้นนิพพานนะ มรรคผลพระนิพพาน
มีอยู่ชั่วฟ้าดินสลาย ให้เข้าใจ

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจว่าพระผู้มีพระภาคเจ้านั้นมีอยู่คู่กับเราทั้งกายวาจา
กิริยามารยาทอาชีพ

เราทั้งต้องรู้จักพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าคือพระธรรมพระวินัย ข้อวัตรกิจวัตร
ข้อวัตรปฏิบัติ

เราทั้งหลายถึงต้องมามีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ
ความสงบรู้เข้าใจ ไม่ไปตามสิ่งแวดล้อมนั้นแหละคือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
นั้นแหละคือพระอรหันต์ชีนาสพ

ความเคารพความคารวะในธรรมในปัจจุบันธรรมในพระธรรมพระวินัยนั้นคือ
พระพุทธพระธรรมพระอริยสงฆ์

ความสงบถึงเป็นพื้นฐาน จะเป็นทางวิทยาศาสตร์ก็ต้องเอาความสงบเป็นพื้นฐาน
จะเป็นทางใจก็เอาความสงบเป็นพื้นฐาน ถ้าเราเอาความสงบเอาปัญญามาใช้
ไปพร้อมกัน เป็นการพัฒนาทั้งวิทยาศาสตร์พัฒนาทั้งใจไปพร้อมกัน เป็นความสงบ
เป็นปัญญาที่เป็นธรรมเป็นคารวะในธรรม เป็นปัจจุบันธรรม เป็นธรรมนุญ

เราคิดดูดี ๆ นะ ประชาธิปไตยก็ต้องพัฒนาทั้งวิทยาศาสตร์พัฒนาทั้งใจ
ไปพร้อม ๆ กัน สังคมนิยมที่เรานิยมชมชอบก็ต้องเอาทั้งวิทยาศาสตร์เอาทั้งใจ
ไปพร้อม ๆ กันเพื่อเป็นทางสายกลาง

ถ้าเราเอาตัวตนเป็นที่ตั้งมันก็ซ้ายจัดขวาจัด มันไม่ใช่ธรรมไม่ใช่ปัจจุบันธรรม
มันไม่ได้เข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ ไม่ได้เข้าถึงความพอดี

ความเป็นพระนั้นอยู่ที่เรารู้เข้าใจ มีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติ
การปฏิบัติเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ เข้าถึงความพอดี เหมือนสายพิณ ถ้าตึงเกินไป
มันก็จะขาด ถ้าหย่อนเกินไปมันก็ไม่เพราะ มันถึงเป็นความพอดี เพราะธรรมชาติ
ทุกอย่างมันเป็นประภัสสร เราอยากให้มันมากมันก็ไม่มาก เราอยากให้มันน้อย
มันก็ไม่น้อย เราจะได้รู้เข้าใจ เราจะได้เคารพในธรรมในสภาวะธรรม เราจะได้ลิตรอน
สิ่งที่ไม่ถูกต้องด้วยความรู้ความเข้าใจ

เราทั้งหลายนี่ถึงต้องพากันเคารพคารวะในธรรมในสภาวะธรรม เห็นภัยใน
วิภวสงสาร เห็นภัยในความประมาท

เรื่องเคารพคารวะในธรรมเป็นเรื่องใหญ่ ถ้าเราไม่เข้าใจเราจะไม่เข้าถึง
ความพอเพียงเพียงพอ ไม่เข้าถึงความพอดี

เราทั้งหลายต้องมีหลักการอุดมการณ์แล้วก็อุดมธรรม กฎหมายบ้านเมือง
เป็นธรรมเป็นธรรมนุญ กายวาจาภิรียมารยาทอาชีพนันเป็นธรรมนุญ เราต้องเคารพ
คารวะกายวาจาภิรียมารยาทอาชีพนันนี้เป็นหลักวิทยาศาสตร์ทางวัตถุ ทางใจ
นามธรรมนะ

ทางใจ นามธรรมเราต้องมีความเคารพคารวะถึงไม่มีต่อหน้าและลับหลัง

เราทั้งหลายยกเลิกตริกในกามยกเลิกตริกในพยาบาท เพื่อความสมบูรณ์ ทั้งกาย
วาจาภิรียมารยาทอาชีพนันและสมบูรณ์ทางจิตใจ ต้องยกเลิกตริกในกามตริก
ในพยาบาทอีกด้วย

เราอย่าไปคิดว่าเรื่องจิตเรื่องใจใครก็ไม่รู้ เราจะคิดอะไรก็ได้ตริกอะไรก็ได้
อย่างนี้ไม่ได้นะ

เราทั้งหลายต้องมีความละอายต่อบาปเกรงกลัวต่อบาป เห็นภัยในความไม่ถูกต้อง
เห็นภัยในวิภวสงสาร

เราคิดดูดี ๆ นะ ท่านพระสารีบุตร ท่านพระโมคคัลลสนทนากับเรื่องอาหาร
ของพระสารีบุตร พระสารีบุตรบอกพระโมคคัลลว่า สุขภาพร่างกายไม่ดีไม่แข็งแรง
เพราะออกมาบวชแล้วก็โภชนาการทางอาหารไม่ครบหมวดหมู่

เมื่อยังไม่ได้บวชมารดาทำอาหารให้ครบหมวดหมู่ นะ ทำข้าวมธุปายาสให้บริโภคร่างกายแข็งแรง

ท่านพูดกันสนทนากัน เทวดาอยู่ในอาณาเขตนั้นรู้เข้าใจ ถึงไปบอกไปนิमितให้ประชาชนเค้าทำบุญตักบาตรด้วยข้าวมธุปายาส

พระโมคคัลลาไปบิณฑบาต ประชาชนเค้าก็ถามว่าพระสารีบุตรไม่มาภิกขาจารบิณฑบาตหรือ ท่านก็บอกว่าไม่มาไม่สบาย ฝากข้าวมธุปายาสไปถวายท่านหน่อยนะ

ท่านพระโมคคัลลาบิณฑบาตกลับมา ถวายข้าวมธุปายาสให้ท่านพระสารีบุตร

ท่านพระสารีบุตรท่านบำเพ็ญสาวกบารมีมารู้ด้วยปัญญาด้วยญาณว่าเราพูดคุยสนทนากันนี้ทำให้เทวดาได้ยินได้ฟัง ได้เป็นนิमितหมายให้ประชาชนเค้าถวายข้าวมธุปายาส อันนี้ไม่ได้นะ ไม่ดีนะ

ท่านก็คิดในใจว่าพระธรรมพระวินัย เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อตนเองและมหาชน เราอย่าได้ฉันทข้าวมธุปายาสนี้เลย เราเอาไปเททิ้งในปฐพี ดีกว่ามีชีวิตอยู่ด้วยความไม่ถูกต้อง

ทำไมไม่ถูกต้องล่ะ ก็เพราะเทวดาไปบอกไปนิमितหมายไปโฟกัสให้เขาถวายนี้คือความไม่ถูกต้อง

พระเถระเจ้าผู้เอารธรรมนำชีวิต เป็นผู้มีความละเอียดต่อบาปเกรงกลัวต่อบาป เอาอาหารไปเทลงพื้นปฐพี อาหารลงสู่พื้นดิน อาหารโรครักยไ้เจ็บต่าง ๆ ก็หายทันที

นี่เป็นธรรมโอสถนะ ธรรมเป็นของสดเป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรม

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจ จะได้ไม่ไปตามสิ่งแวดล้อม จะได้ไม่ไปตามธาตุตามชั้น
ตามอายตนะ

เราทั้งหลายต้องมีหลักการมีอุดมการณ์อุดมธรรม เป็นผู้ละอายต่อบาป
เกรงกลัวต่อบาป

เราทั้งหลายต้องสำรวมในพระธรรมพระวินัย สำรวมในศีล สำรวมใน
พระปาฏิโมกข์ สำรวมในอินทริยสังวร ตาหูจมูกลิ้นกายใจกิริยามารยาท
ข้อวัตรกิจวัตร

เราทั้งหลายต้องเคารพการะเพื่อเราจะได้เคารพการะในธรรมในสภาวะธรรม
เพื่ออันนี้เป็นหลักการเป็นอุดมการณ์อุดมธรรม

ถ้าการปฏิบัติของเรามันติดต่อกันเนื่องด้วยความรู้ความเข้าใจ ความดี
ความถูกต้องมันก็จะไปเป็นกระบวนการ เพราะสิ่งที่เป็นอดีตทั้งหลายทั้งปวง
มันก็เป็นปัจจุบันอยู่แล้ว อนาคตที่ยังมาไม่ถึงก็เป็นปัจจุบันนี้แหละ ปัจจุบันถึงเป็น
วาระสำคัญเป็นวาระแห่งชาติทั้งกายวาจาภิรียมารยาทอาชีพทั้งเรื่องจิตเรื่องใจ

เรื่องเคารพการะในธรรมในสภาวะธรรมถึงเป็นเรื่องใหญ่

เราทั้งหลายอย่าไปคิดว่าพระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธไปแล้ว เราทั้งหลายจะได้
ทำอะไรตามใจตามอัธยาศัยนะ ที่มีความคิดความตรึกความนึกอย่างนี้
เป็นเหตุให้สังคายนาครั้งที่ ๑ เกิดขึ้น หลังพระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธสู่ปรินิพพาน
เพราะความเป็นนิติบุคคลตัวตนทำให้หยาบสกปรก

เช่นว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว
ไม่มีใครมาว่า

ความจริงความถูกต้องนั้นนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นคือพระธรรม
พระวินัย

พวกเราทั้งหลายต้องเคารพในธรรมในพระธรรมในพระวินัย เพราะความถูกต้อง
มันก็คือความถูกต้อง พระนิพพานยังไม่ได้หายไปไหน เราต้องรู้ทั้งภาษาใจ
และภาษาวัตถุไปพร้อม ๆ กันนะ

เราทั้งหลายถึงจะพากันว่างจากสิ่งที่ไม่ได้อยู่ได้ เราทั้งหลายถึงจะว่างจากสิ่งที่มีอยู่
เราต้องรู้ทั้งภาษากายภาษาใจ รู้ทั้งภาษาวัตถุรู้ทั้งภาษาใจไปพร้อม ๆ กัน

ถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจเราจะเอาความหลงนำชีวิตนะด้วยความไม่รู้ไม่เข้าใจ

เราต้องเคารพการระในพระธรรมพระวินัย คนอื่นไม่รู้ไม่เห็นไม่เป็นไร เพราะเรา
ก็เป็นคนรู้คนเห็นอยู่ การปฏิบัติธรรมถึงไม่มีต่อหน้าและลับหลัง เราถึงจะรู้
การประพฤติกการปฏิบัติของเรา

เราต้องรู้การประพฤติกการปฏิบัตินะ เราจะได้เป็นคนละอายต่อบาปเกรงกลัว
ต่อบาป เราต้องเคารพการระในพระวินัยสิกขาบทน้อยใหญ่ พระพุทธเจ้าว่าอย่างไร
เราก็เอาอย่างนั้นไม่ต้องมีข้อแม้ใด ๆ ทั้งสิ้น อย่ามีเหตุมีผล

พระธรรมพระวินัยนั้นเพื่อกายกเล็กด้วยกเล็กตน มายกเล็กเหตุยกเล็กผล
ที่มันเป็นนิติบุคคลตัวตน ให้เรารู้เข้าใจ

การพัฒนาวิทยาศาสตร์มันดีแล้วถูกต้องแล้ว หากเอาวิทยาศาสตร์เป็นนิติบุคคล ตัวตนมันจะเป็นทางโลกเป็นทางความหลงนะ ถึงต้องเอาธรรมเอาธรรมบุญ เอาเรื่องจิตเรื่องใจไปพร้อม ๆ กันมันถึงจะดีนะ มันถึงจะมีปัญญานะ

เราทั้งหลายได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้หญิงผู้ชาย เป็นคนหนุ่มคนสาวคนเฒ่าคนชรา เป็นข้าราชการนักการเมืองเป็นนักบวชนะ นี่มันเป็นตำแหน่งแต่งตั้งเป็นหลักเหตุ หลักผลหลักวิทยาศาสตร์

เราทั้งหลายต้องมีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในหน้าที่ตำแหน่ง เราอย่าไปมีข้อแม้ใด ๆ ทั้งสิ้น เพื่อเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ เข้าถึงความพอดี

เมื่อเค้าแต่งตั้งให้แล้ว เราไม่เข้าสู่ภาคประพฤติภาคปฏิบัติ อย่างนี้มันถูกต้องมัย อันนี้ไม่ถูกต้องนะ ความไม่ถูกต้องมันคือทุจริตนะ

เราทั้งหลายต้องทำหน้าที่ของเราให้สมบูรณ์ เพื่อเคารพในธรรมในหน้าที่ ทำหน้าที่ของเราให้สมบูรณ์ ด้วยปิตีด้วยความสุขเอกัคคตา ต้องทำหน้าที่ของเราให้สมบูรณ์ด้วยปิตีด้วยความสุข

เราอย่าไปทุจริตในหน้าที่ ชีวิตของเรามันจะก้าวไปด้วยธรรมด้วยปัจจุบันธรรม ด้วยธรรมบุญ การบริหารตนเองบริหารข้าราชการนักการเมืองหรือการเป็นนักบวช ด้วยความรู้ความเข้าใจมันถึงจะไปได้ ถึงจะเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ ความดีนั้นจะเป็นธนาการไปในตัวนะ เรามีความดีที่ประกอบด้วยปัญญาจะเป็นธนาการไปในตัว มันจะลงตัวพอดีนะ มันจะเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ

เราทำอย่างนี้ เราก็ลงใจให้เรานะ คนอื่นก็ลงใจให้เรา เราเอาตัวตนเป็นที่ตั้ง
เราก็ไม่ลงใจให้ตัวเอง คนอื่นก็ไม่ลงใจให้เรา

เราเอาตัวตนเป็นที่ตั้ง ลูกหลานก็มาเถียงเรา เพราะเราเอาตำแหน่งหน้าที่
ไปทุจริต ไม่ใช่แม่แบบไม่ใช่พ่อพิมพ์ ไม่ใช่ข้าราชการ ไม่ใช่พนักงานเมือง ไม่ใช่พนักงาน
ไม่ใช่ศาสนา มันเป็นนิติบุคคลตัวตน

การเดินขบวนใคร ๆ ก็ไม่อยากเดินขบวนนะ เพราะการเดินขบวนนะไม่มีความ
สะดวกด้วยประการทั้งหลายทั้งปวง ไม่มีงบประมาณในการเดินขบวน เราทั้งหลายนะ
ต้องรู้เข้าใจ ว่าเราเอาทุจริตนำชีวิตเค้าถึงพากันมาเดินขบวนนะ

ทำไมมนุษย์เรานะมีการเรียนการศึกษาตั้งแต่อนุบาลจนถึงปริญญาเอก
ตั้งแต่นักธรรมตรีจนถึง ปธ.๙ ทำไมพัฒนาวิทยาศาสตร์กันมากถึงพากันเป็นทุกข์กัน
เป็นโรคประสาทเป็นโรคจิตกัน ไม่มีปัญญากันเลย เพราะเราไม่รู้ไม่เข้าใจในธรรม
ในสภาวะธรรม ชีวิตของเรามันก็ไปไหนไม่ได้ วกวนอยู่ที่เก่า ชีวิตของเรามันเป็นได้
แต่เพียงความหลง เป็นได้แต่เพียงคน มันย่ำต๊อกอยู่ได้แต่เพียงความหลง ย่ำต๊อก
อยู่ได้แต่เพียงคน

คำว่าคนให้รู้ นะ หมายถึงว่าไม่มีสัมมาทิฐิ มันเป็นอวิชชาเป็นความหลง มันไม่ใช่
สติไม่ใช่ปัญญานะ ไม่มีความสงบไม่มีปัญญานะ มันไม่มีศีลปะ ไม่มีสมาธิ

สมาธินี้แปลว่ายกเลิกด้วยยกเลิกตนยกเลิกนิเวศทั้ง ๕ ยกเลิกอคตทั้ง ๔
เข้าสู่ทางสายกลาง เป็นการพัฒนาใจพัฒนาวัตถุไปพร้อม ๆ กันเป็นทางสายกลาง
อย่างนี้เรียกว่าสมาธิ

สมาธิต้องเป็นสัมมาสมาธิ เพราะสมาธินั้นมี ๒ ระดับ ระดับหนึ่งเราใช้ทางวัตถุ สมาธิเอาไปใช้ในเรื่องจิตเรื่องใจ เราก็ต้องเอาทั้งวัตถุทั้งวิทยาศาสตร์ เอาทั้งใจไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้เป็นสัมมาสมาธิ

เราต้องมีปัญญา ไม่ไปตามผัสสะไม่ไปตามสิ่งแวดล้อมที่กระทบในอายตนะทั้ง ๖ ตาหูจมูกลิ้นกายใจเรียกว่าอายตนะทั้ง ๖ ที่กระทบกับภายนอก รูปเสียงกลิ่นรส โผฏฐัพพะธรรมารมณ์

หมู่มวลมนุษย์ทั้งหลายต้องมีความรู้ความเข้าใจจะไม่ได้ไปตามผัสสะไม่ได้ไปตามสิ่งแวดล้อมเราทั้งหลายถึงจะเข้าถึงทั้งศีลทั้งสมาธิทั้งปัญญา

การเรียนการศึกษาเพื่อความรู้ความเข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ เราต้องรู้ต้องเข้าใจว่าสิ่งนี้เป็นคุณเป็นอุปการะคุณ ความรู้ความเข้าใจถึงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก

การเรียนการศึกษาของเรา หนังสือมากมายก่ายกองเท่ากับภูเขาหรือมากกว่า ภูเขาสำคัญอยู่ที่ความรู้ความเข้าใจ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองหรือเป็นทีมสำคัญอยู่ที่ความรู้ความเข้าใจ

การฟังการบรรยายสำคัญอยู่ที่ความรู้ความเข้าใจนะ

ความรู้ความเข้าใจไม่ใช่ความจำนะ ถ้าความจำมันมีลืมนะ ความรู้ความเข้าใจมันจะไม่ลืม เพราะว่ามันเป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรม

ชีวิตของเราถึงจะมีศีลมีสมาธิมีปัญญา มนุษย์เราถึงจะเรียนศึกษาทำงาน รับราชการนักการเมืองหรือเป็นนักบวชถึงจะมีปัญญานะ

การปฏิบัติธรรมนะให้เน้นบริสุทธิ์คุณในปัจจุบันนะ ให้เน้นที่ใจที่เจตนาที่เป็น
บริสุทธิ์คุณในปัจจุบัน

การตัดสินใจพระธรรมพระวินัยเน้นที่ใจของเราที่เป็นบริสุทธิ์คุณในปัจจุบัน
ความการะในธรรมเคารพในธรรมมันจะเป็นสิ่งที่ตัดสินใจพระธรรมพระวินัย

ให้รู้ให้เข้าใจ สิ่งที่เป็นอดีตผ่านมาแล้วมันเกษียณแล้ว หม่อมวลมนุษย์ให้เข้าใจว่า
สิ่งที่ผ่านมาแล้วมันเกษียณแล้วมันเอากลับคืนมาไม่ได้ เราทั้งหลายถึงยกเลิกสิ่งที่เป็น
อดีตทั้งหมดนะ เราทั้งหลายต้องไม่พะวงในสิ่งที่ยังไม่มาถึง ปัจจุบันเป็นวาระสำคัญ
ต้องมีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ เราทั้งหลายถึงจะหยุด
โรคซึมเศร้าหรือว่าหยุดความทุกข์ด้วยความรู้ความเข้าใจ

เราทั้งหลายนะอย่าเก็บขยะ อย่าไปเก็บของสกปรกไว้ในใจ ต้องตั้งใจตั้งเจตนา
ช่างหัวเผือกช่างหัวมัน อะไรแล้วก็แล้วไป ต้องเข้าถึงความสงบเข้าถึงปัญญา
เข้าถึงปัญญาเข้าถึงความสงบ ไม่ต้องไปสะสมให้มันหมักหมมให้มันเสียหาย
ชีวิตของเรามันถึงจะเข้าถึงธรรมเข้าถึงปัจจุบันธรรม เราทั้งหลายถึงจะมีความสงบ
มีปัญญา ถ้าอย่างนั้นเราจะไม่มีความสงบไม่มีปัญญานะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อนที่ท่านจะละธาตุละขันธ์เสด็จสู่
มหาปรินิพพานทางร่างกาย ทางจิตใจนั้นท่านได้นิพพานมา ๔๕ ปีแล้ว

ท่านตรัสบอกพระภิกษุทั้งหลายว่า เธอทั้งหลายนั้นต้องพากันรู้เข้าใจในพระธรรม
พระวินัย ต้องเคารพการะในธรรมเอาธรรมนำชีวิตเอาธรรมนำชีวิต ท่านทั้งหลาย
อย่าพากันประมาทอย่าพากันเพลิดเพลिन เพราะสิ่งทั้งหลายทั้งปวงนั้นมันผ่านไปแล้ว

มันเอากลับคืนมาไม่ได้ให้รู้เข้าใจ เธอทั้งหลายจงยังความไม่ประมาทให้ถึงพร้อมเถิด
นี่เป็นพระวาจาที่มีในครั้งสุดท้ายของพระตถาคตเจ้า

เราทั้งหลายอย่าได้ประมาท ต้องมีความเคารพคารวะในธรรม

เรามาคิดดูดี ๆ นะ ถ้าประมาทชีวิตของเรามันจะเสียหาย เสียทรัพยากร
ที่ประเสริฐที่เกิดมาเป็นมนุษย์

เราเกิดมาเป็นมนุษย์เรามีทรัพยากรที่ประเสริฐนะ อายุขัยของเราจะได้อยู่
ศตวรรษหนึ่งนะ ศตวรรษหนึ่งคือร้อยปี เราพัฒนาใจพัฒนาวิทยาศาสตร์ไป
พร้อม ๆ กัน ถ้าเรามีปิติสุขเอาก็คคตาเราอยู่ได้มากกว่าร้อยปีนะ ถ้าไม่รู้ไม่เข้าใจชีวิต
มันจะเสียหายเสียทรัพยากร มันจะพังทลายเหมือนตึก สดง.นะ
